

se vlada odločila, da zapre in neusmiljeno kaznuje tudi vsakega avstrijskega Nemca, kateri se ogreva za Veliko Nemčijo. Potem bi mnogo spodnještajarskih Nemcev izginilo v zaporu, in naši trgi ter mesta bi dobila slovenski značaj.

Primorsko. Na Primorskem zapirajo dan za dnevom Italijane zaradi žaljivih govorov nasproti naši cesarski rodovini. In vendar se vlada še vedno ne more odločiti, da spremeni svojo preveliko prijaznost nasproti Italijanom v strogo pravičnost ter se nasloni na slovansko prebivalstvo, ki je vedno bilo udano Avstriji in cesarski hiši. Največja nesreča za Avstrijo je, da vedno vodijo vladno krmilo kratkovidni ministri.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so se pri vsprejemu francoskih delavcev pohvalno izrekli o francoski skrbi za kristijane v sveti deželi. Nemški cesar, ki bi rad dobil kristijane v sv. deželi pod svoje varstvo, se je vsled teh besed razjezil ter odpoklical svojega poslanika pri sv. očetu. Naš papež ni mož, ki bi se dal ustrašiti, magari če ga hoče strašiti tudi sam nemški cesar. Nemški cesar ravno sedaj potuje v Palestino.

Francosko. V Parizu je nad 60.000 delavcev ustavilo delo. Po mestu vlada nemir in nezadovoljnost. Vse nekaj pričakuje in vsakemu se zdi, da pričakuje konec republike.

Srbsko. Razkralj Milan vedno bolj vznemirja srbski narod. Voditelja srbske opozicije Pasiča je dal obsoditi in zapreti na devet mesecev ječe. Nadpolkovnik Nikolič je isti dan, ko se je Pasič peljal v ječo, slučajno govoril s Pasičem. Milan je to zvedel in nadpolkovnika odpustil. Celo svojim privržencem ne zaupa. V mesto, kjer prebiva upliven vladni pristaš, je poslal strogega mestnega poveljnika, da strogo pazi na vse korake vladnega pristaša. Naj ima vedno kaki vzrok pripravljen, da ga sme mahoma zapreti. Srbski narod mora veliko pretrpeti od Milana.

Rusko. Na predlog ruskega cesarja, da se države posvetujejo o razoboroženju, so sicer vse vlade prijazno odgovorile ter priznale miroljubni namen ruskega carja, toda povsodi se da razumeti, da na razoroženje v sedanjem času ni misliti.

Cerkvene zadeve.

Zidanje nove cerkve.

Predmestna farna cerkev sv. Magdalene v Mariboru je stara nad 300 let in poprave zelo potrebna. Ostrešje je perelo in zimski sneg ga hoče polomiti, zid v prezbitერიju je počil od zgoraj do zdol in bati se je, da se prej ali slej poruši.

Pred vsem pa je ena težava velika, namreč, da je cerkev v primeru k ogromnemu številu župljanov mnogo premajhna. Vsakdo, ki je videl, vé, da je v njej komaj za 300 ljudi prostora, ko vendar župnija šteje čez 11.000 duš in se vsled vednega naseljevanja in pritiskanja ljudij v tukajšnjo veliko železniško delavnico silno množi od leta do leta.

Učenci ljudskih sol (nad 1300) nimajo prostora v cerkvi in je mogoče le višje razrede v različnih tedenskih dnevih voditi k solarskim mašam.

Na tisoče prebivalcev mora ob nedeljah in praznikih v zunanje fare zahajati k božji službi ali pa ostajati brez nje, kar je veri in npravnosti vidoma silno v kvar.

Tesnoba v cerkvi in nevarnost za otroke ob večjih praznikih je velika; pa tudi odrasli ne morejo biti nikakor z ono pobož-

nostjo pri sv. opravljenih navzoči, kakoršne je treba pri službi božji.

Vsled tega je nova prostornejša cerkev v resnici nujno potrebna. Ali od kod vzeti potrebnih pomočkov? Večina župljanov sestaja iz revnih delavskih družin. Kmečki in obrtni stan sta ubožala vsled žalostnih časovnih razmer. Patron cerkve, štajarski verski zaklad, če bi dal veliko, prevzame le komaj tretjino stroškov, potrebnih za zidanje tolike cerkve, kakor je sedanja. Glavnica nima župnijska cerkev nikakih; tudi kapitalistov nima fara takih, ki bi mogli zdatno k stavbi pripomoči.

Krajcarska družba bi pri obstoječih okoliščinah ne imela zaželenega vspeha; pobira se pa itak pridno. Edino upanje pridobiti potreben denar za zidanje nove cerkve je v ustanovljeni efektni loteriji, katere pokrovitelj so naš premilostljivi knez in škof dr. Mihael Napotnik, in katero je Njih Velič. Franc Jožef I., uvaževaje navedene okoliščine odobril in katero je vsled tega vis. c. kr. finančno ministerstvo dovolilo.

Tudi kn. šk. lavantinski ordinarijat v Mariboru je dne 18. aprila 1898 št. 1394 priznal, da je nove farne cerkve nujna potreba, da pa ni mogoče dogledati časa, da bi se za zidanje potrebnega denarja pridobil po drugem potu kot po efektni loteriji.

Milo Vas torej prosim vse bralce in bralke, usmilite se te božje hiše in pomagajte meni v visoki starosti stoječemu zlatomašniku k izvršitvi mojega podjetja, katerega bi se zdaj, ko že stojim ob robu groba, gotovo ne bil lotil, če bi ne bilo v resnici nujne potrebe.

Prav lepo Vas prosim zavoljo Boga in božje sv. reči, da bi mi po dopisnici ali kakor že naznanili, koliko srečk bi smel poslati. Ena velja 1 krono. Dobitkov bode 400. Prvi je en par težkih volov, ki so jih darovali mil. knez in škof, pokrovitelj loterije; drugi dobitek dvoje molznih krav, tretji srebrno namizje za 6 ljudi, potem 10 dobit. vsak po en polovnjak dobrega starega vina.

Trdno se zanašam, da mi ne bote zavrnili moje mile prošnje; Bog in njegov sin Jezus Kristus naj Vam na prošnjo ljube Matere božje in sv. Marije Magdalene poplača trud, za katerega se Vam tudi jaz uže naprej kar najlepše zahvaljujem.

Dokler mi ljubi Bog še ohrani življenje, molil bom sam in s svojimi župljani vred, da bi ljubljena Jezusova, sv. M. Magdalena, ki je izprosila svojemu bratu Lazarju obujenje od mrtvih, tudi blagim podpiralcem tega sv. podjetja izprosila blagoslova, milosti in bogatega preobilnega vsmiljenja Božjega srca Jezusovega; v ta namen se bo vsako leto, dokler živim, obhajala slovesna sv. maša z dvema blagoslovoma na god svete Marije Magdalene za p. n. dobrotnike, ki so pomagali staviti novo župnijsko cerkev.

Predmestni župnijski in dekanijski urad sv. Magdalene v Mariboru.

Tomaž Rožanc s. r.,
častni korar, kn. šk. konz. svetovalec, odlik.
z zlatim križem s krono, župnik in dekan.

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o trti in vinu.

(Dalje.)

Ako je železo v sodu nepokrito, in se je sod še močno žveplal, dobi vino neki prav zopern okus po jajcih, katerega Nemci Mäusegeruch imenujejo. Tako vino se mora hitro pretočiti in čistiti. Gorniki le dobro pazite na vse tukaj navedeno. Imamo še pri vinu druge napake, kakor rjavenje, kalnost vina, kan na vinu in še več, pa omenil sem le samo one, zoper katere se tudi revnejši gornik brez večjih stroškov lahko vojskuje. Mnogo je tedaj napak, ki se lahko vgnjezdijo pri

napravljanju mošta ali pa tudi pri kletnih opravilih. Pazite torej, da ne pokvarite, kar je prišlo dobro in zdravo iz vinograda, da bodete imeli tudi veselje z vašo dobro kapljico, ki ste jo tako željno pričakovali.

Pred 10 ali 15 leti si videl na vsakem griču in holmcu vinsko trto. V sredi vinograda je stala mala hišica in vinski hram, okrog pa se je vila brajda, tako težko obložena s sladkim grozdom, da je kolovje pokalo. Kje pa so sedaj tisti časi? Hišice in hrami še sicer stojijo, pa okrog njih je večinoma vse golo. Stara trta omaguje ali pa je že celo izumrla, ker jo dušijo različne bolezni in golazni, nove pa še imamo, žali Bog, prav malo, ker ta stane denar, tega pa nam Slovencem navadno primanjkuje. Lepe nove nasade pa že vendar vidiš na Bizeljskem, v Pišecah, v Sromljah, v Artičah, v Zdolah, na Vidmu sploh v breškem okraju, pa tudi prek Save na kranjski strani, kakor v Leskocvu. Zelo se brigajo za novo trto tudi okrog Maribora. Slovenske gorice, vzbudite se tudi vi. Ravno tam vas je še nekaj dobrih kmetov, ki še imate potreben denar. Vam torej začetek ni težek. Od vas pa si potem lahko bornejši preskrbijo sadike. Ne zanašajte se na to, ako se pridelate kakšno kapljico, ker v kratkem zna tudi vam stara trta popolnoma odreči. Enako velja tudi onim okrog Ptuja, Ormoža, Zgornje Radgone, Ljutomeru, sploh vsem na krasnem Murškem polju, kateri koli se kaj z vinorejo pečate. Kateri pa že imate nove nasade, vam pa želim najboljšo uspehe. Le veselite se in pozabite trud, ki ste ga prestali, saj vam ga je nova trta ali že ali ga še pa bo z izvrstnim grozdom obilno poplačala.

Trta raste sedaj v vseh 5 delih sveta. Prava njena domovina pa je Azija, kjer se divja vije po drevju in pečovju, ki je v jeseni obilno z grozdom obložena, katero pa je zelo neokusno in kislo. Vendar pa vse različne vrste trt od te divje izhajajo.

Sv. pismo in sicer Mojzesove bukve I. 9, 20. govore: »In Noe, kmet je začel zemljo obdelovati in je vinograd zasadil«. Trdimo lahko, da si je človek, ko je začel zemljo obdelovati, takoj vdomačil tudi trto. V Aziji so nekaj pridelali mnogo dobrega vina. Ko so pa zasedli Turki ove dežele, začela je vinoreja pešati. Mošt se je shranjeval v mehkih, vino pa v lončenih posodah, ki so jih v zemljo pokopali. Pripoveduje se, da so v času Ptolemejev, egiptovskih kraljev, imeli iz samih kož narejeni sod, ki je meril 3000 vrčev in bil 5 m dolg. Ta sod je bil na dolgem vozu, ki so ga vedno, kedar je bila vojska, z vinom napolnjenega vozili s sabo.

Pravljica nam govori: Sprva so grozdje le samo zobali. Vino jim je bilo popolnoma neznano; to so znašli po naključju. Dšemšid, prvi kralj na zemlji, kakor Perzijanci trde, je bil veliki ljubljenec grozdja. Da bi pa tega vedno dovolj imel, shranjeval ga je v pokritih vrčih. Ker se je pa grozdje segrelo, začelo je vreti in šumeti. Kralju se to šumenje čudno zdi, in ker mu tudi nobeden njegovih učenjakov tega razložiti ne zna, misli, da mora to kakšna vraga, tekočina pa strašen strup biti. Nekega dne se spre s svojo lepo kraljico. Za tega voljo se mu hoče ta umoriti, ter zgrabi v svoji jezi vrč z grozdnim strupom. Ko kralj to strašno početje zapazi, hiti, kolikor mu je mogoče, da bi kraljico strašne smrti rešil. Pa prepozno je. V debelih požirkih je že ona zavžila vinski strup, ter bila zavdana. Vse se je okoli nje vrtelo in tudi ona sama. Noge so se ji šibile, naposled pa se zgrudi brezzavestna na tla. Drugo jutro, ko se zbudi, bila pa je že zopet pri zavesti. Odslej je tudi kralj začel poskušati ta vinski strup, poskušali so ga pa tudi njegovi dvorjani in njegovo ljudstvo, poskušamo pa ga še dandanes mi, seveda žali Bog, včasih tudi toliko, da se nam godi, kakor tej zavdani kraljici. (Dalje prih.)